Lietas Nr. A420480213
Lietas arhīva Nr. AA43-0855-15/21

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2015.gada 8.septembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja D.Makarova,
tiesneses Dz.Amerika un R.Paegle,

piedaloties pieteicējam /pers. C/ un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Izglītības un zinātnes ministrijas pārstāvjiem Ilzei Krastiņai un Rimantam Krūmiņam,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. C/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru /pers. C/ tiktu pielīdzināta iegūta augstākā izglītība maģistra profesionālajam grādam un piektā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai, sakarā ar Izglītības un zinātnes ministrijas apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2014.gada 25.februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Akadēmiskās informācijas centra (turpmāk – Centrs) 2013.gada 14.jūlija lēmumu Nr.142/16926 (turpmāk – sākotnējais lēmums) pieteicējam /pers. C/ atteikts pielīdzināt viņa iepriekš iegūto būvinženiera kvalifikāciju rūpniecības un civilās celtniecības specialitātē, kuras ieguvi apliecina Rīgas Tehniskās universitātes (turpmāk – Universitāte) 1995.gada 29.jūnija diploms Nr.003166 (turpmāk – 1995.gada diploms), Augstskolu likumā noteiktajiem grādiem un profesionālajām kvalifikācijām.

Nepiekrītot minētajam lēmumam, pieteicējs to apstrīdēja.

[2] Apstrīdēšanas iesnieguma izskatīšanas rezultātā Izglītības un zinātnes ministrija 2013.gada 27.augustā pieņēma lēmumu Nr.01-12/402 (turpmāk – Lēmums), ar kuru apstrīdēto lēmumu atstāja negrozītu.

[2.1] Lēmumā norādīts, ka uz pieteicēja 1995.gada 19.jūnijā Universitātē iegūto profesionālo kvalifikāciju (1995.gada diploms) nevar tikt attiecinātas Ministru kabineta 2012.gada 28.februāra noteikumu Nr.142 "Grādu un profesionālo kvalifikāciju pielīdzināšanas kārtība" (turpmāk – Noteikumi Nr.142) normas par grādu un kvalifikāciju pielīdzināšanu, jo saskaņā ar šo noteikumu 1.punktu, 8.3. un 8.6.apakšpunktu, kā arī saskaņā ar Augstskolu likuma 59.panta ceturto daļu profesionālajam maģistra grādam un

piektā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai ir pielīdzināma tikai tā augstākās profesionālās izglītības kvalifikācija, kura piešķirta par vismaz piecus gadus ilgās pilna laika studijās pabeigtu augstākās profesionālās izglītības programmu vai par šai programmai pēc satura un apjoma atbilstošu nepilna laika studijās pabeigtu augstākās profesionālās izglītības programmu, pamatojoties uz Izglītības likumā noteikto tiesisko regulējumu par grādiem un kvalifikācijām, kas stājās spēkā 1991.gada 1.jūlijā, līdz Augstskolu likumā noteiktā tiesiskā regulējuma par grādiem un kvalifikācijām spēkā stāšanās brīdim – 1995.gada 1.decembrim.

No Universitātes 2013.gada 31.jūlija izziņas neizriet pamatojums tam, ka pieteicēja iepriekš iegūtā augstākā izglītība, ko apliecina divi Universitātes izsniegtie diplomi (diploms Nr.0034749 – inženierzinātņu bakalaura grāds būvniecībā (turpmāk – 1994.gada diploms) un 1995.gada diploms – būvinženiera kvalifikācija rūpniecības un civilās celtniecības specialitātē), ir iegūta par vienotās piecus gadus ilgās laika studijās pabeigtu augstākās profesionālās izglītības programmu vai par šai programmai pēc satura un apjoma atbilstošu nepilna laika studijās pabeigtu augstākās profesionālās izglītības programmu.

[2.2] Atbilstoši Universitātes Inženierbūvju fakultātes Domes 1994.gada 28.jūnija lēmumam Nr.6 pieteicējs ir ieguvis inženierzinātņu bakalaura grādu būvniecībā (1994.gada diploms). Tā pielikumā norādīts, ka pieteicējs mācījies Universitātē no 1990.gada līdz 1994.gadam un ir nokārtojis inženierzinātņu bakalaura būvniecībā valsts eksāmenu. Ar Centra 2013.gada 18.jūlija lēmumu Nr.142/16925, pamatojoties uz Noteikumu Nr.142 8.3.apakšpunktu, iegūtais inženierzinātņu bakalaura grāds būvniecībā pielīdzināts akadēmiskajam bakalaura grādam. No 1995.gada diploma izriet, ka pieteicējs ir ieguvis būvinženiera kvalifikāciju rūpniecības un civilās celtniecības specialitātē. Tajā norādīts, ka ir nokārtots inženierzinātņu bakalaurs būvniecībā. Universitātes 1995.gada 30.jūnija akadēmiskajā izziņā norādīts, ka pieteicējs pēc bakalaura studijām mācījās Universitātes Būvniecības fakultātes Būvniecības un rekonstrukcijas specialitātē no 1994.gada līdz 1995.gadam. Izglītības un zinātnes ministrijas rīcībā esošajā Universitātes 2012.gada 30.augusta vēstulē ir norādīts, ka uzņemšana viengadīgās inženiera studiju programmās Universitātē notika 1994. un 1995.gadā.

Ievērojot norādīto, ministrija secinājusi, ka pieteicēja iegūtā augstākā profesionālā kvalifikācija pieteicējam ir piešķirta par vienu gadu ilgās studijās pabeigtu augstākās profesionālās izglītības programmu, līdz ar ko neiestājas Noteikumu Nr.142 paredzētie nosacījumi labvēlīga administratīvā akta izdošanai.

[3] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar prasījumu izdot labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru pieteicējam tiktu pielīdzināta iegūtā augstākā izglītība maģistra profesionālajam grādam un piektā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai.

Pieteikumā norādīts, ka pretēji ministrijas viedoklim pieteicējs ir studējis nepārtraukti piecus gadus – no 1990.gada līdz 1995.gadam. Proti, pieteicējs studijas uzsāka 1990.gadā, pēc ceturtā kursa nokārtoja inženierzinātņu bakalaura valsts eksāmenus (ieguva 1994.gada diplomu) un turpināja studēt līdz piecgadīgās programmas noslēgumam, kā rezultātā ieguva 1995.gada diplomu. Būvinženiera kvalifikācija pieteicējam piešķirta un 1995.gada diploms izsniegts, ievērojot, ka pieteicējs studējis piecus gadus. Minētais izriet no Universitātes 1995.gada 30.jūnija akadēmiskās izziņas, kā arī no Universitātes 2013.gada 31.jūlija un 2013.gada 2.oktobra izziņas. Līdz ar to uz pieteicēju ir attiecināmi Noteikumu Nr.142 8.6.apakšpunkta nosacījumi.

[4] Pirmās instances tiesai iesniegtajā paskaidrojumā ministrija norādījusi, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms uz Lēmumā ietverto argumentu pamata. Papildus paskaidrots, ka laikā, kad pieteicējam izsniegts 1994.gada diploms un 1995.gada diploms, jautājumus par augstāko izglītību apliecinošo dokumentu paraugiem regulēja Ministru Padomes 1993.gada 11.marta lēmums Nr.127 "Par Latvijas Republikas augstskolas diplomu un zinātnisko grādu diplomu paraugiem" (zaudējis spēku 1997.gada 5.jūlijā), kas ir piemērojami arī konkrētajā gadījumā.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2014.gada 25.februāra spriedumu pieteikums apmierināts un uzlikts pienākums ministrijai viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas pieņemt lēmumu par pieteicēja iepriekš iegūtās būvinženiera kvalifikācijas rūpniecības un civilās celtniecības specialitātē, kuras ieguvi apliecina 1995.gada diploms, pielīdzināšanu maģistra profesionālajam grādam un piektā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai.

Spriedums pamatots ar šādiem argumentiem un apsvērumiem.

[5.1] Lietā ir strīds par to, vai pieteicēja iegūtā augstākā izglītība ir pielīdzināma maģistra profesionālajam grādam un piektā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai. Tātad lietā ir lemjams par labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Administratīvo tiesu judikatūrā ir atzīts, ka, skatot pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai ir jāpārbauda, vai pastāv labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikumi, un šī pārbaude tiesai ir jāveic neatkarīgi no tā, ar kādiem motīviem un apstākļiem iestāde pamatojusi savu atteikumu izdot labvēlīgu administratīvo aktu.

[5.2] Atbilstoši Augstskolu likuma 59.panta ceturtajai daļai kārtību, kādā pēc personas iesnieguma grādi un profesionālās kvalifikācijas, kas Latvijā iegūtas pirms šobrīd spēkā esošā grādu un profesionālo kvalifikāciju piešķiršanas regulējuma spēkā stāšanās, pielīdzināmas šajā likumā noteiktajiem grādiem un profesionālajām kvalifikācijām, un šīs pielīdzināšanas nosacījumus reglamentē Ministru kabinets. Galvenie nosacījumi grādu un profesionālo kvalifikāciju pielīdzināšanai ir studiju ilgums pilna laika studijās un tiesību apjoms, ko grādi vai profesionālās kvalifikācijas deva laikā, kad to spēkā esību paredzēja augstāko izglītību reglamentējošie normatīvie akti.

Uz minētās tiesību normas pamata ir izdoti Noteikumi Nr.142. Atbilstoši šo noteikumu 1.punktam tie noteic kārtību, kādā grādi un profesionālās kvalifikācijas, kas Latvijā iegūtas pēc studiju programmas pabeigšanas, kuru uzsāka īstenot pirms Augstskolu likumā noteiktā grādu un profesionālo kvalifikāciju tiesiskā regulējuma spēkā stāšanās 2000.gada 26.decembrī, pielīdzināmas Augstskolu likumā noteiktajiem grādiem un profesionālajām kvalifikācijām, un šīs pielīdzināšanas nosacījumus.

Izvērtējot minēto normu, tiesa secinājusi, ka likumdevējs ir noteicis ierobežojumu grādu un profesionālo kvalifikāciju pielīdzināšanai, proti, Augstskolu likumā noteiktajiem grādiem un profesionālajām kvalifikācijām pielīdzināmi tikai tie grādi un profesionālās kvalifikācijas, kas Latvijā iegūtas, pabeidzot tās studiju programmas, kuras uzsāka īstenot pirms 2000.gada 26.decembra. Noteikumu Nr.142 anotācijā norādīts, ka šobrīd spēkā esošā grādu un profesionālo kvalifikāciju sistēma ir izveidojusies, stājoties spēkā likumam "Grozījumi Augstskolu likumā" 2000.gada 26.decembrī. Līdz likuma "Grozījumi Augstskolu likumā" spēkā stāšanās brīdim 2011.gada 1.augustā Augstskolu likums neparedzēja vispārēju grādu un kvalifikāciju, kas Latvijā iegūtas pirms šobrīd spēkā esošā grādu un profesionālo kvalifikāciju piešķiršanas regulējuma spēkā stāšanās,

pielīdzināšanas mehānismu Augstskolu likumā noteiktajiem grādiem un profesionālajām kvalifikācijām. Līdz ar to praksē radās grūtības noteikt, vai personas, kuras ieguva augstāko izglītību laikā, kad nebija spēkā šobrīd spēkā esošā grādu un profesionālo kvalifikāciju sistēma, izglītība atbilst izglītības prasībām, kuras ir noteikuši normatīvie akti, kas regulē nosacījumus darbam atsevišķās profesijās, darba devējs, augstskolas personas uzņemšanai noteikta līmeņa studiju programmā vai citas personas (*sk. http://www.mk.gov. lv/lv/mk/tap/?pid=40228064*).

Tiesa secinājusi, ka minētajās tiesību normās noteiktais ierobežojums par pielīdzināšanu Augstskolu likumā noteiktajiem grādiem un profesionālajām kvalifikācijām neattiecas uz pieteicēja iegūto profesionālo kvalifikāciju, jo pieteicējs mācības pabeidza 1995.gadā.

[5.3] Vienlaikus tiesa konstatējusi, ka iestāde atteikumu pielīdzināt pieteicēja iepriekš iegūto būvinženiera kvalifikāciju rūpniecības un civilās celtniecības specialitātē Augstskolu likumā noteiktajiem grādiem un profesionālajām kvalifikācijām pamatojusi ar to, ka uz pieteicēju nav attiecināms neviens no Noteikumu Nr.142 8.punktā minētajiem nosacījumiem. Turpretim pieteicēja ieskatā viņa iegūtā profesionālā kvalifikācija pielīdzināma profesionālajam maģistra grādam, pamatojoties uz Noteikumu Nr.142 8.6.apakšpunktu.

Noteikumu Nr.142 8.6.apakšpunkts noteic, ka lēmumu par iepriekš iegūtās augstākās izglītības pielīdzināšanu Augstskolu likumā noteiktajiem grādiem un profesionālajām kvalifikācijām pieņem, ņemot vērā šādus nosacījumus: kvalifikācijas, kuras piešķirtas par vismaz piecus gadus ilgās pilna laika studijās pabeigtu augstākās profesionālās izglītības programmu vai par šai programmai pēc satura un apjoma atbilstošu nepilna laika studijās pabeigtu augstākās profesionālās izglītības programmu, pamatojoties uz Latvijas Republikas Izglītības likumā noteikto tiesisko regulējumu par grādiem un kvalifikācijām, kurš stājās spēkā 1991.gada 1.jūlijā, līdz Augstskolu likumā noteiktā tiesiskā regulējuma par grādiem un kvalifikācijām spēkā stāšanās brīdim 1995.gada 1.decembrī, tiek pielīdzinātas profesionālajam maģistra grādam un piektā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai.

Tiesa secinājusi, ka atbilstoši minētajai tiesību normai iegūtā augstākā izglītība ir pielīdzināma profesionālajam maģistra grādam un piektā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai, ja ir iegūta kvalifikācija, kura piešķirta par vismaz piecus gadus ilgās pilna laika studijās pabeigtu augstākās profesionālās izglītības programmu vai par šai programmai pēc satura un apjoma atbilstošu nepilna laika studijās pabeigtu augstākās profesionālās izglītības programmu.

[5.4] Tiesa konstatējusi, ka izskatāmajā lietā ir strīds par to, cik ilgi pieteicējs apguva augstākās profesionālās izglītības programmu. Proti, pieteicējs norādījis, ka būvinženiera kvalifikācija pieteicējam piešķirta par vienotām piecu gadu ilgām studijām, ko apliecina tas, ka 1990.gadā pieteicējs iestājies Universitātes piecgadīgajā inženiera programmā un mācījies Universitātē piecus gadus (no 1990.gada līdz 1995.gadam). Turpretim iestāde uzskatījusi, ka pieteicējam būvinženiera kvalifikācija piešķirta un diploms ir izsniegts par viena gada, nevis piecus gadus ilgām studijām, ko apstiprina 1995.gada diploms, no kura izriet, ka ar Valsts eksaminācijas komisijas 1995.gada 19.jūnija lēmumu Nr.22 pieteicējs ieguvis būvinženiera kvalifikāciju rūpniecības un civilās celtniecības specialitātē.

Tiesa, izvērtējot lietā esošos pierādījumus, piekritusi nevis iestādes, bet gan pieteicēja argumentam, ka pieteicējs attiecīgajā studiju programmā studējis piecus gadus,

nevis vienu gadu. Šādu secinājumu tiesa pamatojusi ar Universitātes 2013.gada 2.oktobra izziņu (*lietas 20.lapa*), kurā norādīts, ka pieteicējs 1990.gadā ieskaitīts Universitātes Inženierceltniecības fakultātē studijām piecgadīgā augstākās profesionālās izglītības programmā Rūpniecības un civilās celtniecības specialitātē. Pieteicējs minēto studiju programmu apguva laikā no 1990. līdz 1995.gadam. Turklāt minētajā izziņā norādīts, ka atbilstoši Universitātes Padomes 1992.gada 24.februāra lēmuma "Par bakalauru, inženieru un maģistru studiju organizēšanu Rīgas Tehniskajā universitātē" (*lietas 21.-23.lapa*) 13.punktam piecgadīgo augstākās profesionālās izglītības programmu studējošie pēc ceturtā kursa kārtoja bakalaura valsts eksāmenu, saņēma bakalaura diplomu un turpināja studijas piektajā kursā, kura noslēgumā aizstāvēja diplomprojektu un saņēma diplomu par inženiera profesionālās kvalifikācijas piešķiršanu. Minētajā izziņā arī norādīts, ka pieteicējs studiju gaitā pēc ceturtā kursa nokārtoja bakalaura valsts eksāmenu un ar Inženierbūvju (bijušās Inženierceltniecības) fakultātes Domes 1994.gada 28.jūnija lēmumu ieguva inženierzinātņu bakalaura grādu būvniecībā (1994.gada diploms), bet piektā kursa noslēgumā pēc diplomprojekta aizstāvēšanas ar Valsts eksaminācijas komisijas 1995.gada 19.jūnija lēmumu Nr.22 ieguva būvinženiera kvalifikāciju rūpniecības un civilās celtniecības specialitātē (1995.gada diploms).

Faktu, ka pieteicējs nepārtraukti ir mācījies piecus gadus ilgajā augstākās profesionālās izglītības programmā, tiesas ieskatā apstiprina arī pieteicējam izsniegtajam bakalaura diplomam (1994.gada diploms) un diplomam, kas apliecina augstākās profesionālās kvalifikācijas iegūšanu (1995.gada diploms), pievienotās akadēmiskās izziņas (*lietas 16.-19.lapa*). Proti, no 1995.gada diploma, kas apliecina, ka ar Valsts eksaminācijas komisijas 1995.gada 19.jūnija lēmumu Nr.22 pieteicējs ieguvis būvinženiera kvalifikāciju rūpniecības un civilās celtniecības specialitātē, pievienotās akadēmiskās izziņas izriet, ka pieteicējs 1994.gadā neuzsāka mācības jaunajā programmā, bet turpināja mācības devītajā semestrī (iepriekšējie astoņi semestri bija līdz bakalaura valsts eksāmena kārtošanai). Minēto apliecina arī pieteicējam Universitātes 2013.gada 21.oktobrī izsniegtais atzīmju izraksts (*lietas 43.lapa*), no kura izriet, ka pieteicējs ir studējis Universitātes Inženierceltniecības fakultātē piecgadīgā augstākās profesionālās izglītības programmā Rūpniecības un civilās celtniecības specialitātē.

[5.5] Tā kā atbilstoši minētajiem dokumentiem tiesas ieskatā ir pamats secināt, ka pieteicējs minēto studiju programmu apguvis laikā no 1990.gada līdz 1995.gadam, tiesa atzinusi par nepareizu iestādes secinājumu, ka pieteicējam būvinženiera kvalifikācija piešķirta un diploms ir izsniegts par viena gada ilgām studijām, jo pieteicēja studiju kopējais ilgums ir pieci gadi piecus gadus ilgā augstākās profesionālās izglītības programmā. Tādējādi tiesas ieskatā pieteicējam piešķirtā augstākās izglītības kvalifikācija (bakalaura grāds un profesionālā kvalifikācija) saskaņā ar Noteikumu Nr.142 8.6.apakšpunktu ir pielīdzināma maģistra profesionālajam grādam un piektā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas 2014.gada 25.februāra spriedumu Izglītības un zinātnes ministrija iesniedza apelācijas sūdzību.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa ir nepareizi novērtējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, kā rezultātā nonākusi pie nepareiza secinājuma. Tādējādi tiesas spriedums neatbilst Administratīvā procesa likuma 246.panta trešās daļas prasībām. Tiesa spriedumu ir pamatojusi ar Noteikumu Nr.142 8.6.apakšpunktu, atbilstoši kuram profesionālajam maģistra grādam un piektā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai ir pielīdzināma tikai tā augstākās profesionālās izglītības kvalifikācija, kura piešķirta par

vismaz piecus gadus ilgās pilna laika studijās pabeigtu augstākās profesionālās izglītības programmu, ievērojot Izglītības likumā noteikto tiesisko regulējumu. Tā kā diplomi pieteicējam izsniegti, pamatojoties uz Latvijas Republikas Izglītības likumu, tiesai bija jāpiemēro šā likuma 44. un 45.pants. Tas nozīmē, ka tiesai bija jāvērtē Universitātes izsniegtie izglītības dokumenti, nevis jāpamatojas uz Universitātes izsniegtajām izziņām. Tiesa ir atstājusi bez ievērības, ka Universitātes izziņās un arī sekmju izrakstā norādītais neatbilst izglītību apliecinošajos dokumentos norādītajam. No pieteicējam izsniegtā 1994.gada diploma un 1995.gada diploma, vērtējot to kopsakarā ar Latvijas Republikas Izglītības likuma 44. un 45.pantu, redzams, ka pieteicēja studiju ilgums nav bijis nepārtraukts piecus gadus ilgā studiju programmā. Līdz ar to atbilstoši Noteikumu Nr.142 8.6.apakšpunktam pieteicēja iegūtā augstākā izglītība nav pielīdzināma maģistra profesionālajam grādam un piektā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai. Tā kā tiesa ir pamatojusies uz Universitātes izsniegtajām izziņām, bet izglītības dokumentus nav ņēmusi vērā, ministrijas ieskatā tiesa ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 154.panta trešās daļas nosacījumus.

[7] Pieteicējs paskaidrojumā par apelācijas sūdzību norādījis, ka tā ir nepamatota, savukārt tiesas spriedums ir tiesisks un pamatots. Papildus pieteikumā ietvertajiem argumentiem pieteicējs norādījis, ka atteikums pielīdzināt iegūto augstāko izglītību maģistra profesionālajam grādam un piektā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai pārkāpj pieteicēja Latvijas Republikas Satversmes 112.pantā nostiprināto tiesību uz izglītību. Pieteicēja ieskatā, atsakot pieteicējam prasīto labvēlīgo administratīvo aktu, nav saskatāms nozīmīgs sabiedrības labums, ko sabiedrība iegūst pieteicēja pamattiesību ierobežojuma rezultātā.

[8] Tiesas sēdē ministrijas pārstāvji apelācijas sūdzību uzturēja un pieteikumu lūdza noraidīt. Savukārt pieteicējs apelācijas sūdzību neatzina un pieteikumu lūdza apmierināt.

Motīvu daļa

[9] Novērtējusi lietā esošos pierādījumus, kā arī lietas dalībnieku paskaidrojumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota, bet pieteikums ir apmierināms.

[10] Lietā izšķirams jautājums par to, vai pieteicēja iegūtā augstākā izglītība ir pielīdzināma maģistra profesionālajam grādam un piektā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai.

Minētā jautājuma izšķiršanai ir piemērojami Noteikumi Nr.142. Pirmās instances tiesa atzinusi, ka izskatāmajā gadījumā ir iestājušies Noteikumu Nr.142 8.6.apakšpunktā paredzētie nosacījumi, kas dod tiesisku pamatu pieteicēja iepriekš iegūto augstāko izglītību pielīdzināt maģistra profesionālajam grādam un piektā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai. Apgabaltiesa pirmās instances tiesas secinājumus atzīst par pareiziem, tāpēc atbilstoši Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturtajai daļai apgabaltiesa pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā izteiktajai argumentācijai (*sk. šā sprieduma 5.punktu*) un atkārtoti to nenorāda. Savukārt saistībā ar apelācijas sūdzībā minēto un saistībā ar lietas dalībnieku apgabaltiesas sēdē paskaidroto apgabaltiesa norāda turpmāko.

[11] Ministrijas pārstāvji apgabaltiesas sēdē pauda viedokli, ka pieteicēja iepriekš

iegūtā augstākā izglītība nav pielīdzināma maģistra profesionālajam grādam un piektā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai, jo pieteicējs nav studējis nepārtraukti vismaz piecus gadus ilgās pilna laika studijās vienā studiju programmā, ko ir nepieciešams konstatēt atbilstoši Noteikumu Nr.142 8.6.apakšpunktam. Ministrijas ieskatā pieteicējs ir studējis divās studiju programmās, proti, no 1990.gada līdz 1994.gadam pieteicējs ir apguvis inženieru zinātņu bakalaura būvniecības profila studiju programmu, savukārt laikā no 1994.gada līdz 1995.gadam pieteicējs ir apguvis rūpniecības un civilās celtniecības specializācijas būvinženieru studiju programmu (*lietas 78.lapa*). Pieteicējs turpretim apgalvo, ka piecus gadus nepārtraukti ir studējis vienā piecus gadus ilgā studiju programmā. Tādējādi lietā ir strīds par to, vai pieteicējs piecus gadus ir studējis vienā studiju programmā vai divās studiju programmās.

[12] Universitātes 2013.gada 31.jūlija izziņā (*lietas 31.lapa*) un 2013.gada 2.oktobra izziņā (*lietas 20.lapa*) norādīts, ka pieteicējs 1990.gadā tika ieskaitīts Universitātes Inženierceltniecības fakultātē studijām piecgadīgā profesionālās izglītības programmā Rūpniecības un civilās celtniecības specialitātē. Minētajās izziņās arī apliecināts, ka pieteicējs norādīto studiju programmu apguva laikā no 1990.gada līdz 1995.gadam.

Tātad no Universitātes sniegtās informācijas izriet, ka pieteicējs Universitātē laikā no 1990.gada līdz 1995.gadam ir apguvis vienu studiju programmu. Minētais izriet arī no atzīmju izraksta.

Ministrijas pārstāvju ieskatā minētajām izziņām, kā arī atzīmju izrakstam nav piešķirama ticamība, jo šie dokumenti ir pretrunā ar izglītības iegūšanu apliecinošajiem dokumentiem – 1994.gada diplomu un 1995.gada diplomu, kas izdoti saskaņā ar Latvijas Republikas Izglītības likuma (spēkā no 1991.gada 1.jūlija līdz 1999.gada 1.jūnijam) 44. un 45.pantu, kā arī saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru Padomes 1993.gada 11.marta lēmuma Nr.127 "Par Latvijas Republikas augstskolas diplomu un zinātnisko grādu diplomu paraugiem" noteikumiem.

Latvijas Republikas Izglītības likuma 44.pants noteica, ka personām, kuras apguvušas konkrētu augstākās profesionālās izglītības programmu, piešķir atbilstošu kvalifikāciju, izsniedzot noteikta parauga augstskolas diplomu. Šā likuma 45.pants noteica, ka personām, kuras apguvušas konkrētu augstākās akadēmiskās izglītības programmu, piešķir atbilstošu akadēmisko grādu (bakalaurs, maģistrs), izsniedzot noteikta parauga diplomu. Savukārt Latvijas Republikas Ministru Padomes 1993.gada 11.marta lēmuma Nr.127 "Par Latvijas Republikas augstskolas diplomu un zinātnisko grādu diplomu paraugiem" (zaudējis spēku 1997.gada 5.jūlijā) 1.pielikums noteica augstskolu diploma paraugu, ja personai tiek piešķirta kvalifikācija, bet 2.pielikums noteica bakalaura un maģistra diplomu paraugus.

Apgabaltiesa piekrīt ministrijai, ka atbilstoši minētajām tiesību normām par katru studiju programmu tiek izsniegts atbilstošs izglītības dokuments. Vienlaikus apgabaltiesa nepiekrīt ministrijai, ka no lietā iegūtajiem pierādījumiem izriet, ka pieteicējs Universitātē laikā no 1990.gada līdz 1995.gadam ir studējis divas dažādas studiju programmas.

Kā redzams no lietas materiāliem, tostarp no pieteicējam izsniegtajiem izglītības dokumentiem, pieteicējs studijas Universitātē uzsāka 1990.gadā. Arī ministrijas pārstāve apgabaltiesas sēdē norādīja, ka lietā nav strīda, ka pieteicējs studijas uzsāka 1990.gada 1.septembrī. Pieteicējs tiesas sēdē skaidroja, ka, iestājoties Universitātē, viņš, tāpat kā pārējie uzņemtie studenti, tika informēts, ka studijas ilgs piecus gadus. Tas saskan ar Universitātes izziņās un atzīmju izrakstā norādīto. Pierādījumu, kas apstiprinātu, ka pieteicējs studijas uzsāka četrus (nevis piecus gadus) ilgajā studiju programmā, lietā nav.

Vienlaikus no lietas redzams, ka 1992.gada 24.februārī tika pieņemts Universitātes Padomes lēmums "Par bakalauru, inženieru un maģistru studiju organizēšanu RTU", kura 13.punktā tika noteikts, ka esošo otrā un trešā kursa studenti, kuri vēl nemācās pēc bakalauru programmas, pēc attiecīgā ceturtā kursa (1993. un 1994.gadā) kārto bakalaura valsts eksāmenu. Pēc tam piektajā kursā (devītajā semestrī) studē speciālos priekšmetus un desmitajā semestrī izstrādā inženiera projekta darbu, kuru aizstāvot iegūst inženiera kvalifikāciju (*lietas 21.-23.lapa*). Tātad tikai pēc pusotra gada kopš pieteicējs uzsāka studijas Universitātē, tika pieņemts minētais lēmums, ar kuru cita starpā noteikts, kādā veidā notiek studijas bakalaura programmā un tiek piešķirts bakalaura grāds. No lietas arī redzams, ka pieteicējam izglītības dokumenti izsniegti atbilstoši minētajam Universitātes Padomes lēmumam. Proti, atbilstoši 1995.gada diplomam pievienotajā Universitātes akadēmiskajā izziņā norādītajam pieteicējs no 1990.gada līdz 1994.gadam mācījās Būvniecības fakultātes Rūpniecības un civilās celtniecības specialitātē un studiju laikā nokārtoja eksāmenus un ieskaites, kā arī inženiera bakalaura valsts eksāmenu. Pēc bakalaura studijām mācījās Universitātes Būvniecības fakultātes Būvniecības un rekonstrukcijas specialitātē no 1994.gada līdz 1995.gadam, nokārtoja eksāmenus un ieskaites un aizstāvēja diplomdarbu, par ko pieteicējam tika piešķirta kvalifikācija "būvinženieris" (*lietas 16.-19.lapa*).

Tādējādi, tā kā minētais Universitātes Padomes lēmums pieņemts tikai pusotru gadu pēc tam, kad pieteicējs tika uzņemts studijām Universitātē, apgabaltiesa piekrīt pieteicējam, ka viņam, iestājoties Universitātē 1990.gadā, nevarēja būt zināms, ka studiju programma, kurā viņš uzsāka studēt 1990.gadā, tiks organizēta tādējādi, ka pēc astotā semestra būs jākārto bakalaura valsts eksāmens, bet pēc desmitā semestra jeb studiju noslēgumā būs jāaizstāv diplomdarbs. Pierādījumus, ka šādi studiju nosacījumi bija jau 1990.gadā, kad pieteicējs uzsāka studijas Universitātē, ministrija nav iesniegusi.

Papildus norādītajam apgabaltiesa piekrīt arī tam, ka no iepriekš minētajiem dokumentiem neizriet, ka pieteicējs studijas uzsāka vienā studiju programmā, bet pabeidza citā studiju programmā, jo norādītajos dokumentos ir fiksēts, ka pieteicējs, 1994.gadā nokārtojot bakalaura valsts eksāmenu, studijas ir turpinājis, ievērojot Universitātes Padomes 1992.gada 24.februāra lēmumā noteikto, nevis uzsācis studijas citā studiju programmā.

[13] Ministrijas pārstāve apgabaltiesas sēdē pauda viedokli, ka secinājums par to, ka pieteicējs ir studējis divas studiju programmas, izriet no studiju programmu aprakstiem, ar kuriem varot iepazīties nodibinājuma "Augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanas centrs" (AIKNC) publiski pieejamajā interneta vietnē http://www.aiknc.lv. Aplūkojot minēto mājas lapu (aplūkota 2015.gada 9.jūlijā), apgabaltiesa konstatēja, ka tajā šāda informācija nav pieejama. Tajā pieejama informācija par akreditētajām studiju programmām, tātad par studiju programmām, sākot ar 1996.gadu, kad Latvijā tika uzsākta studiju programmu akreditācija. Ievērojot šo apstākli, apgabaltiesa lūdza Izglītības un zinātnes ministrijai iesniegt Universitātes Rūpniecības un civilās celtniecības studiju inženieru zinātņu bakalaura būvniecības profila programmas, kā arī Universitātes Būvniecības fakultātes Būvniecības un rekonstrukcijas studiju programmas aprakstus un citus dokumentus, kas attiecināmi uz šo studiju programmu. Minētā informācija tika pieprasīta arī Latvijas Nacionālā arhīva administrācijai. Latvijas Nacionālā arhīva administrācija informācijas pieprasījumu pārsūtīja Universitātei, uz ko Universitāte apgabaltiesu informēja, ka tās rīcībā nav saglabājušies pieprasītie dokumenti (*lietas 90.lapa*). Savukārt ministrija apgabaltiesai tās pieprasīto informāciju neiesniedza. Ministrijas pārstāvis apgabaltiesas

sēdē skaidroja, ja ministrija apgabaltiesas pieprasītos dokumentus nav iesniegusi, tas nozīmē, ka ministrijas rīcībā šādu dokumentu nav.

Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa secina, ka ministrija, iebilstot pret Universitātes izziņās, kā arī atzīmju izrakstā norādīto un apgalvojot, ka pieteicējs ir studējis divās dažādās studiju programmās, attiecīgus pierādījumus nav iesniegusi. Lietā nav arī pierādījumu par studiju programmas maiņu vai pieteicēja ieskaitīšanu citā studiju programmā. Līdz ar to attiecīgie ministrijas paskaidrojumi saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 161.panta pirmo daļu nav atzīstami par pierādījumiem, jo tos neapstiprina citi pārbaudīti un novērtēti pierādījumi. Šajā sakarā arī norādāms, ka ministrija pretēji Administratīvā procesa likuma 150.panta pirmajai daļai nav pierādījusi tos apstākļus, uz kuriem tā atsaucās kā uz savu iebildumu pamatojumu.

Tādējādi iestāde nav pierādījusi sava centrālā argumenta pamatotību jeb to, ka pieteicējs nav nepārtraukti studējis piecus gadus, jo laikā no 1990.gada līdz 1994.gadam ir studējis vienā studiju programmā, savukārt laikā no 1994.gada līdz 1995.gadam ir studējis citā studiju programmā. Apgabaltiesa nepiekrīt ministrijai, ka uz pieteicēju nav attiecināmi Noteikumu Nr.142 8.6.apakšpunkta nosacījumi. Minēto iemeslu dēļ apgabaltiesa nepiekrīt arī tam, ka pirmās instances tiesa būtu nepareizi novērtējusi Universitātes 2013.gada 31.jūlija un 2013.gada 2.oktobra izziņas, kā arī atzīmju izrakstu.

[14] Papildus minētajam ministrijas pārstāve apgabaltiesas sēdē pauda viedokli, ka gadījumā, ja piekrīt, ka pieteicējs studēja vienā studiju programmā, nevis divās studiju programmās, tad pieteicējam, saņemot 1994.gada diplomu, tas bija jāapstrīd, jo šādā gadījumā diploms nebūtu jāizsniedz (diploms būtu jāizsniedz, tikai pabeidzot attiecīgo studiju programmu). Tā kā pieteicējs 1994.gada diplomu nav apstrīdējis, ministrijas ieskatā pieteicējs nevar iebilst pret to, ka viņš ir studējis divas studiju programmas. Ministrija arī uzskata, ka, pieņemot, ka pieteicējs ir studējis vienu studiju programmu, jāsecina, ka Universitāte nepamatoti ir izsniegusi 1994.gada diplomu, tātad rīkojusies pretēji izglītību reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem.

Šajā sakarā norādāms, ka ministrija nav minējusi, kādām tieši normatīvo aktu prasībām neatbilst Universitātes rīcība, izsniedzot 1994.gada diplomu. Ministrija arī nav iesniegusi pierādījumus, kas apliecinātu Universitātes rīcības prettiesiskumu. Tāpēc apgabaltiesa norādīto ministrijas argumentu izvērtēt nevar. Turklāt apstākļos, kad pati ministrija nav spējusi iesniegt pierādījumus, kas apstiprinātu tās nostājas pamatotību, uz ko ir norādīts jau iepriekš, ir nekorekti pārmest pieteicējam, ka viņš, saņemot 1994.gada diplomu, nav apzinājies, ka tas neatbilst normatīvo aktu prasībām un nav to apstrīdējis. Šajā sakarā arī jāpiebilst, ka, tā kā lietā nav iegūti pierādījumi, kas apstiprinātu Universitātes rīcības prettiesiskumu, uz ko norādīja ministrija, un pierādījumi, kas apstiprinātu ministrijas nostājas pamatotību, tiesiskās paļāvības principa ietvaros ir nepamatoti radīt pieteicējam negatīvas sekas, atsakoties pielīdzināt pieteicēja iepriekš iegūto augstāko izglītību maģistra profesionālajam grādam un piektā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai, šādu atteikumu pamatojot ar to, ka pieteicējam, uzsākot studijas 1990.gadā, bija jāzina, ka studiju programma, iespējams, būs neatbilstoša vēlāk pieņemtajiem lēmumiem un normatīvajiem aktiem. Apgabaltiesa arī piekrīt pieteicējam, ka, minētajos apstākļos atsakoties pieteicējam izdot attiecīgu labvēlīgo administratīvo aktu, nozīmīgs sabiedrības labums jeb ieguvums iepretim pieteicēja tiesību un tiesisko interešu aizskārumam nav konstatējams.

[15] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums

pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Tā kā pieteikums tiek apmierināts, no atbildētāja par labu pieteicējam piespriežama valsts nodeva par pieteikumu par lietas ierosināšanu 28,46 *euro* apmērā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

apmierināt /pers. C/ pieteikumu.

Uzlikt pienākumu Izglītības un zinātnes ministrijai viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanas dienas pieņemt lēmumu par /pers. C/ iepriekš iegūtās būvinženiera kvalifikācijas rūpniecības un civilās celtniecības specialitātē, kuras ieguvi apliecina Rīgas Tehniskās universitātes 1995.gada 29.jūnija diploms Nr.003166, pielīdzināšanu maģistra profesionālajam grādam un piektā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai.

Uzlikt pienākumu Izglītības un zinātnes ministrijai atlīdzināt /pers. C/ samaksāto valsts nodevu 28,46 *euro par pieteikumu par lietas ierosināšanu.*

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja		D.Makarova
Tiesneses		Dz.Amerika
		R.Paegle